2e Jaargang No. 22 Zaterdag 27 Februari 1909.

DE TRIBUNE

Redactieadres: D. J. WIJNKOOP N. Prinsengracht 10 Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres: J. C. CETON, Wijttenbachstraat 13 Amsterdam.

VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 md. Buitenland 65 cent. Losse nummers 3 cent.

Onder Redactie van: J. C. CETON, W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

Advertentiën.
Per regel . . . . . 10 cent
Bij abonnement speciaal tarief.

Bij dit nummer behoort 'n Bijvoegsel.

INHOUD Hoofdblad: De nieuwe soc. dem. partij. — De scheiding. — Frissche bries. — Middel en doel. — Uit het Buitenland: Italië; Het Oosten: Duitschland. — Het Neo-Marxisme. — Economische Kroniek: De bevolking van Duitschland in 1907.
Bijblad: Het doel van den strijd. — Een vereenigd Zuid-Afrika. — De burgerlijke pers over Deventer.

Van de Administratie.

Aan de Nieuwe Abonné's.

Vele nieuwe abonné's bestelden ook nog de nummers in dit kwartaal reeds verschenen. We kunnen echter onmogelijk aan alle aanvragen voldoen.

In rekening worden natuurlijk slechts gebracht de nummers, die men van dat kwartaal ontvangt. De kwitantie voor het 3e kwartaal wordt derhalve verhoogd met het bedrag der van het 2e kwartaal ontvangen nummers.

VERGADERING

tot

Stichting eener afd. Amsterdam van de nieuwe partij

op

Dinsdag, 2 Maart, 8½ uur

in

D'GEELVINCK, Singel bij de Munt.

Opgaven voor het lidmaatschap worden ingewacht bij den voorloopigen secretaris J. C. CETON, Wijttenbachstraat 13.

Toegang tot de vergadering hebben slechts zij, die lid der nieuwe partij wenschen te worden.

De nieuwe Sociaal-Democratische Partij.

De aangekondigde vergadering van de *Tribune*-groep en haar medestanders in de S.D.A.P. heeft Zondagmiddag in het gebouw „Plancius" te Amsterdam plaats gehad.

Er waren ongeveer 250 partijgenooten aanwezig, van wie ongeveer een honderdtal van buiten Amsterdam, en wel uit Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Leiden, Delft, Bussum, Twente, Weesp, Hilversum, Zwolle, Tiel, Helmond, Arnhem en Leeuwarden. De aanwezigen van buiten vertegenwoordigden meest kleinere of grootere groepen van partijgenooten, die niet persoonlijk konden komen. De redactie van „De Tribune" vormde het bureau van de bijeenkomst.

Hoewel verscheiden arbeiders, niet-partijgenooten, die met het doel: oprichting van een nieuwe partij, sympathiseerden, toegang wenschten, werden alleen partijgenooten, leden of oud-leden van de S. D. A. P., toegelaten.

De vergadering droeg een zeer voorloopig karakter. Alle besluiten die genomen werden, zoo werd besloten, zouden alleen van kracht zijn, indien het referendum de Kongres-besluiten bekrachtigde. Ter vergadering bleek, dat reeds ettelijke tientallen leden der S. D. A. P. hadden bedankt; besloten werd evenwel, dat men *in het algemeen* met het bedanken voor het partij lidmaatschap zou wachten, totdat het referendum had gesproken, hoewel voor eenige afdeelingen een uitzondering werd toegelaten.

Nadat meegedeeld was, wat er reeds in de verschillende afdeelingen van de S. D. A. P. was geschied en de sympathie-betuigingen van verscheiden afwezigen van binnen en buiten Amsterdam waren voorgelezen, werd na uitvoerige bespreking met bijna algemeene stemmen (2 tegen en 7 blanco) der aanwezigen besloten tot oprichting eener nieuwe Partij, indien, wat als bijna zeker werd aangenomen, het referendum de besluiten goedkeurde.

Een korte discussie werd gevoerd over de vraag of de Partij reeds aan de a.s. verkiezingen moest deelnemen. Men was bijna algemeen van meening, dat dit inderdaad geschieden moest, en daartoe werd dan ook op voorstel van Mannoury met zoo goed als algemeene stemmen besloten. De vraag, waar en hoe men aan die verkiezingen zou deelnemen, werd overgelaten aan de definitieve constitueerende vergadering der Partij na het referendum.

Vervolgens werd een commissie van 9 personen benoemd, die met de voorbereiding van de constitueerende vergadering der Partij na het referendum werd belast, een vergadering die waarschijnlijk op 14 Maart a.s. te Amsterdam zal plaats vinden.

Tot leden dezer commissie werden benoemd Ceton, Van Ravesteijn, Wijnkoop, Gorter, Mendels, Mensing, Bern. van Praag, Wakker en De Wolff en tot plaatsvervangers H. J. W. Sannes, Van Schie, Schutte en De Visser. Deze commissie zal op de constitueerende vergadering o.a. met een voorstel voor het program, het strijdprogram en de statuten der Partij komen.

Verder werd naar aanleiding van een ingekomen schrijven van den Internationalen Secretaris, Camille Huijsmans, namens het Comité van het Internationaal Bureau te Brussel, besloten op welke wijze men dit Bureau het best omtrent de gebeurtenissen alhier zou inlichten.

Omtrent „De Tribune" werd besloten, dat ze voorloopig met de vaste medewerking van Gorter en Mendels zou worden versterkt. Later zullen hieromtrent definitieve beslissingen worden genomen.

Onder het zingen van „Op, socialisten, sluit de rijen" en de „Internationale" ging de opgewekte vergadering uiteen.

* * *

Nader kunnen wij nog mededeelen, dat te Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Leiden, Zwolle en Leeuwarden reeds bijeenkomsten van groepen plaats vonden, die zich direkt na het referendum als afdeelingen der nieuwe Partij zullen konstitueeren. Te Amsterdam vindt Dinsdag a.s. een dergelijke bijeenkomst plaats.

De scheiding.

De arbeidersklasse van Nederland zal zich na het referendum der S. D. A. P. hebben af te vragen, zoo ze zich organiseeren wil voor den strijd tegen het kapitalisme in al zijn uitingen, of ze dat zal willen doen in de S. D. A. P. of in de nieuw te stichten partij. Want eenige kans, dat dit referendum de in Deventer aangenomen voorstellen zal verwerpen, is er niet.

Wie 't aspect van dit congres kent en op de hoogte is van den toestand der S. D. A. P. in ons land, zal hebben gezien, dat de partij, die tot nu toe de vertegenwoordigster der arbeidersklasse was, de democratie heeft opgegeven, en ze den naam van democratische partij inderdaad niet meer dragen mag.

Het onomstootbaar recht, waarmede alle democratie valt of staat, van vrije meeningsuiting, het recht en de plicht van elk lid der Internationale zijn meening omtrent de te volgen en gevolgde taktiek der partij en van haar leidende organen vrijelijk te kunnen en te moeten uiten, is niet alleen aan banden gelegd, niet alleen verloochend, doch 't is zelfs tot een misdaad verklaard. De hoogste straf, die een partij kent, is daarop van toepassing verklaard. Zij, die vasthielden aan dit recht, die 't met volkomen moed tot het uiterste meenden te moeten verdedigen en dat nooit meenden te mogen opgeven, zijn uit de gelederen verwijderd.

Niet zij waren het, die de S. D. A. P. wilden verlaten. Verschil van inzicht omtrent de propageering van 't sociaal-democratisch beginsel en de daaruit voortvloeiende taktiek, zooals ze gevolgd is en gevolgd moet worden, moge hebben bestaan in vrij belangrijke mate, het zou de drie redacteuren van „De Tribune", 't zou de Tribunegroep niet hebben genoodzaakt tot het verlaten der S. D. A. P.

Dat velen van hen nu de partij gaan verlaten en tot stichting van een nieuwe partij zullen overgaan, vindt voor een goed deel zijn grond in het feit, dat het revisionisme den democratischen weg heeft verlaten.

En ook dat op zichzelve zou niet noodzakelijk ten gevolge behoeven te hebben 't stichten eener nieuwe organisatie. Democratie toch is ter bereiking van het socialisme slechts middel geen doel, zoomin als organisatie ons doel is. En al is 't het meest onmisbare middel tot bereiking van ons doel, zoo zou toch de mogelijkheid er nog kunnen zijn, in de oude partij te blijven om met alle kracht te pogen de democratie te herstellen.

Doch er zijn twee dingen samengegaan. Het verlaten der democratie had hier op het Deventer Congres tevens de bedoeling, de propaganda voor 't voeren van den onverzoenlijken klassenstrijd te beletten. Haar besluiten hadden ten doel de ontwikkeling van het internationale socialisme in de Hollandsche arbeidersbeweging te verhinderen.

Waar met de democratie de verkondiging der internationale inzichten in het voeren van den klassenstrijd werd geweerd, daar rest niets anders dan die partij te verlaten en een nieuwe te stichten, die en de democratie zal hoog houden als middel en de taktiek van 't voeren van den onverzoenlijken klassenstrijd ter bereiking van het doel der sociaal-democratie.

't Was voor de leiding der S. D. A. P. geen moeilijke taak het congres te brengen tot de daad die het heeft verricht. Het was lang en zorgvuldig voorbereid. De moties der drie voorafgaande congressen hadden de vrije meenings-uiting en formeel, doch vooral daadwerkelijk aan banden gelegd, hadden de propaganda voor 't Marxisme tot iets stelselmatigs verklaard, dat afgekeurd, verboden werd, als iets schadelijks voor de arbeidersbeweging werd beschouwd. Werd 't al niet steeds zoo in ronde woorden gezegd, deze uitwerking op de massa der leden had 't in elk geval. Doel dezer moties was de nog onbewusten zooveel mogelijk vooroordeel bij te brengen tegen deze richting, een muur van wantrouwen op te werpen tegen haar goede bedoelingen.

Dat zou zeer veel moeilijker zijn gevallen, wanneer Nederland een industrieel land ware geweest. Dan zouden de crisis-theorieën van Het Volk, waarin werd uiteengezet dat deze crisis in elk geval geen economische was, met een hoonlach door de arbeiders zijn ontvangen, dan zouden kleinburgerlijke opvattingen omtrent de moraal in den klassenstrijd

met een glimp van verbazing zijn aangehoord over zooveel onnoozelheid; dan zou „Het Volk" niet hebben kunnen schrijven, zooals het schreef, zou het revisionisme een goed deel van zijn voedingsbodem hebben gemist.

In een vorig artikel hebben we 't echter reeds uitvoerig uiteengezet Nederland bestaat voor een zeer groot deel uit niet-industriëel platteland, de leden der partij voor het grootste deel uit die elementen der bevolking, die niet in de eerste plaats de strijders kunnen zijn in den onverzoenlijken klassenstrijd. En de taktiek der S. D A P.. de taktiek die geboden is in een deel der Internationale gelegen tusschen machtige industriestaten, was deze geweest, de massa der industrieele en grootsteedsche arbeiders tot zich te trekken. In stede van dit te doen, in plaats van den onverzoenlijken kamp tegen het kapitalisme te prediken, zijn tot haar getrokken allerlei half bewuste elementen. Den meesten nadruk leggende op het veroveren van sociale hervormingen, door de massa daardoor niet meer opgevat als middel, doch als doel, bleven de beste elementen van de partij verwijderd, daar deze onbewust misschien, doch door de ervaring daarin reeds onderricht, het nutteloose daarvan voelden, en waar de socialistische gedachte hen te weinig werd gebracht, zelfs den strijd voor die hervormingen niet begrepen, en 't niet verder brachten dan tot een zich machteloos voelend half-anarchistisch denken. Wij hebben er bij alle gelegenheden op gewezen, getracht die overtuiging te doen wortelen ook en vooral bij de leidende organen.

't Is vrijwel vruchteloos gebleken. Men behoefde de afgevaardigden van dit Deventer Congres slechts aan te zien, om te weten dat dit onmogelijk was. Doordat de S. D. A. P. gegroeid is op de manier, zooals ze nu bestaat, is een groot deel van haar leden onvatbaar voor de socialistische gedachte. Onze woorden zijn voor haar slechts holle klink-klank, waarvan de beteekenis hun ontgaat, eensdeels door het wantrouwen gezaaid tegen al wat van dezen kant komt, anderdeels door de economische positie waarin ze verkeeren

De gevolgen zijn dan ook niet uitgebleven. Door de verkeerde wijze van ontwikkeling der Nederlandsche Arbeiderspartij, is de massa ervan geworden een massa voor een goed deel zonder socialistische gedachte, strijdend voor sociale hervormingen om die hervormingen, strijdend voor het kiesrecht om het kiesrecht en om niets meer, strijdend bij de verkiezingen om zetels ter veroovering van sociale hervormingen, en dien verkiezingsstrijd niet in de eerste plaats voelende als een strijd ter propaganda voor de socialistische gedachte.

Daardoor is voor zoovelen in den lande, vooral voor zoovelen ten plattenlande, de S. D. A. P. geworden niet *de* arbeiderspartij, doch slechts de meest vooruitstrevende onder de politieke partijen, een middel ter verbetering van de vele misstanden in stede van de organisatie van het strijdende klassebewuste proletariaat.

Als men de partij zoo ziet — en de feiten zijn daarmede in volkomen overeenstemming, dan kan men deze onbewuste, soms slechts ternauwernood, soms ten halve van het socialisme bewuste elementen niet hard vallen over hun houding, die ze wat de gevolgen betreft, niet begrepen, doch valt het harde verwijt op de revisionistische leiding der partij, die bewust gedreven heeft naar de scheiding.

Het revisionisme is op weg in de S.D A.P., niets kan het meer tegenhouden. Zouden de Marxistische elementen in de partij dit al hebben pepoogd, zoo zij daarin waren gebleven, de middelen, die hun daarvoor ten dienste stonden, zijn hun voor 't grootste deel ontnomen. Slechts den schijn heeft men hun nog gelaten: het nieuwe Weekblad.

Hoort slechts welken *wenk* de leider der S. D A. P. reeds geeft, als de klok van het congres nog nauwelijks koud is. Ge hebt nog misschien de meening gehad, dat dit nieuwe weekblad werkelijk een Marxistisch weekblad zou worden Niet — die illusie heeft 't congres al weggenomen — dat daarin de vrije meeningsuiting zou worden gehuldigd, de revisionistische taktiek zoo zou kunnen worden bestreden, dat het den arbeiders duidelijk zou kunnen worden. Dat was reeds uitgesloten.

Het Volk van 20 Februari zegt 't reeds: hoe ruim de plaats van 't Marxisme in de S. D. A P. is.

De Marxistische propaganda moet gevoerd worden

zóó, dat ze niet in botsing komt met de actie der Partij, de eischen van den strijd de voorwaarden van hare politieke en organisatorische gevechtswaarde.

Dat wil in den mond van den revisionistischen leider niets anders zeggen, dan dat die propaganda zich niet aan de praktijk van den dagelijkschen strijd zal mogen aanpassen, zich hoogstens nog zal mogen begeven op theoretisch gebied.

En dan nog, hoe?

Niet, door hem eenzijdig, als onomstootelijke waarheid die op straffe van minderwaardigheidsverklaring of uitbanning uit den geestelijken kring der soeiaaldemokratie moet worden aanvaard, het Marxisme bij te brengen, hem daarin in te zouten. Neen, door hem de geschriften van Marx en Engels, in hun hoofdinhoud, te leeren kennen, evenals die hunner geestelijke nakomelingen; door hem eveneens met het neo-marxisme, de revisionistische opvattingen bekend te maken en dat wel op wetenschappelijke wijze, zonder vooringenomenheid, vrij van dat odium theoreticum, dat als historische voortzetting van het odium theologicum ook in onzen tijd, en niet het minst in onze kringen nog bestaat. De wijze waarop dit moet geschieden, zal zeker ernstig van Partij-wege moeten worden vastgesteld, zoodra de verkiezingsdrukte achter den rug is.

't Weekblad was slechts zoo'n soort voorloopige regeling, na de verkiezingen, welnu dan wordt 't zoo iets als een neomarxistisch weekblad. Al hebben dan volgens datzelfde artikel „in theoretisch opzicht de beide richtingen werkelijk recht van bestaan," er is een beperkende bepaling: „de weetgierigen in de partij mogen niet aan een bont door-elkaar van tegenstrijdige uitspraken worden blootgesteld, zonder historisch verband, zonder logischen samenhang, dat de geesten verwart en bij de beste denkers de ambitie doodt."

Zoo ge in naief vertrouwen werkelijk nog mocht hebben gemeend, dat de S. D. A P. een werkelijk, zij 't dan alleen theoretisch Marxistisch weekblad zou uitgeven, dan is die vergissing toch wel duidelijk hersteld. Ge krijgt slechts Marxisme op revisionistische wijze opgediend.

We zeiden: het revisionisme in de S D.A.P. is op weg, niets kan het tegenhouden. Die elementen, welke nog een ernstige poging daartoe zouden hebben gewaagd, heeft men uit de partij gebannen, en de in naief geloof daarin nog achtergeblevenen moest eigenlijk dit artikel reeds ontgoocheld hebben, doch zoo dit niet is geschied, zal de practijk van de eerste maanden duidelijk en voldoende zijn.

Onze taak, de taak van De Tribune en de als gevolg van dit congres zich vormende organisatie zal het zijn, de Nederlandsche arbeidersklasse de dwalingen van het revisionisme te wijzen, haar de socialistische gedachte te brengen, die hen den onverzoenlijken klassenstrijd zal doen voeren in een democratische organisatie. Dat zal een moeilijke taak zijn, een arbeid die zal te worstelen hebben met bergen van wanbegrip en wantrouwen, met onvoldoend klassebesef en vertrouwen in de toekomst. Doch er is een geloof dat bergen verzet, dat geloof is het socialisme. Waar 't kan zullen we strijden naast de oude partij, waar 't moet tegen haar. We zullen dat doen, overtuigd dat we daarmede handelen in 't werkelijke belang der Nederlandsche arbeidersklasse niet alleen, doch vooral in 't belang van de internationale sociaal-democratie.

C.

Frissche Bries.

Werkelijk het juiste woord op den juisten tijd is een kleine brochure van Karl Kautsky: De Weg naar de Macht, die zoo juist bij de Berlijnsche *Vorwärts* is verschenen (en die ook in het Hollandsch zal worden vertaald). Kautsky heeft aan de brochure de ondertitel gegeven: Politieke Beschouwingen omtrent het Ingroeien in de Revolutie, en hij stelt hier aan de hand van de jongste gebeurtenissen van het Duitsche zoowel als van het Internationale politieke leven de indertijd bij een deel van onze partijgenooten geliefde frase van het vreedzame „ingroeien" in de toekomststaat in het juiste licht. Men moet al in het geheel geen instinkt hebben voor de politieke weersverandering en voor de psychologische spanning van den socialen strijd, om niet met blijde duidelijkheid te gevoelen, dat wij sinds geruimen tijd uit de faze van politieke stilstand in het internationale leven uit zijn, en dat een frissche bries de zeilen van ons schip doet zwellen. Niet alsof wij in de situatie van thans een nieuwe taktiek zouden moeten aanwenden, en alsof wij voor een geheel nieuwe taak en voor nieuwe kwesties worden gesteld. Maar het is zaak, zich bewust te worden omtrent het versnelde tempo van de vaart en met verdubbelde kracht, frischheid, strijdensmoed en doelbewustheid aan het werk te gaan. Kautsky zegt:

„Een nieuwe bespreking van de kwestie der politieke „revolutie, van de groote politieke machtsverschuivingen, „lijkt me juist thans zeer nuttig, nu de strijd (in „Duitschland) tegen het „persoonlijk regiment" en de „kwestie van de konstitutie de heele wereld bezig „houden. Er is gevaar, dat men de moeilijkheden van „de situatie enkel aan een bepaald persoon aanwrijft, „en op deze persoon alle opmerkzaamheid koncentreert. „Het is zaak, de diepere sociale oorzaken aan te wijzen, „waaruit de tegenwoordige onrust en onzekerheid „voortkomen, en waaraan het toegeschreven moet worden, dat de toevallige eigenaardigheid van een bepaald persoon bewegingen veroorzaakt, die onze „politieke toestanden ten diepste beroeren en een verandering ervan voorbereiden."

En Kautsky houdt woord. Hij legt de diepere sociale oorzaken bloot, die in de diepte van de kapitalistische maatschappij een graad van rijpheid en ontwikkeling hebben bereikt, dat zij zoodoende aan de oppervlakte van het politieke leven in een verscherping der toestanden blijken. Uitgaande van een terloopsch verschil van meening met den revisionist Maurenbrecher, onderwerpt Kautsky één voor één de vragen van taktiek, die nu sinds jaar en dag het middelpunt van ons denken en spreken zijn, aan een kritisch onderzoek. Zoo onderzoekt hij de kwesties van de veroovering van de politieke macht, het profeteeren van de revolutie, het ingroeien in den toekomststaat, de rol van het bewustzijn en van den wil in de ekonomische ontwikkeling, de kwestie van de wettelijkheid en van de gewelddadige revolutie, en van de verzachting of verscherping der klassentegenstellingen aan een nauwkeurig onderzoek, om ten slotte tot de konklusie te komen dat er een nieuw tijdperk van revolutie nadert, nadert als onafwendbare historische noodzakelijkheid door de toenemende algemeene verscherping der klassen-tegenstellingen zoowel als der internationale tegenstellingen, en door toename van het militarisme en van het oorlogsgevaar.

Er zijn weliswaar partijgenooten, die zich verbeelden, „dat de verdere uitbouw van de totnogtoe gewonnen „resultaten — arbeidswetgeving, vakvereenigingen, cor„poraties — voldoende is, om de kapitalistenklasse uit „de eene na de andere stelling te verdringen en haar „onmerkbaar te onteigenen, zonder politieke revolutie, „zonder verandering dus in het wezen van de staatsmacht. „Deze theorie van het langzamerhand ekonomische „ingroeien in den toekomststaat is een moderniseering „van het oude, anti-politieke Utopisme en Proudho„nisme . . . . En toch, zoo gaat Kautsky voort, duiken „juist thans de feiten op, die ons aanleiding moeten „geven, wederom (in West-Europa) met de revolutie „als met eene reëele mogelijkheid binnen afzienbaren „tijd rekening te houden."

Hij somt alle belangrijke gebeurtenissen der laatste jaren op, die sinds de Russische Revolutie als gevolgen daarvan zijn geschied en ook in Duitschland de gemoederen sterk in beweging hebben gebracht: „de „Duitsche Sociaaldemokratie aanvaardde de massa„staking, wierp zich met volle kracht in den Kiesrecht„strijd, vooral in Pruisen, zoodat reeds in Januari 1908 „te Berlijn straat-demonstraties voorkwamen, zooals ze „daar sinds 1848 niet waren gezien."

Vervolgens wijst hij aan de hand van cijfers en feiten omtrent de toenemende proletariseering, de industrialiseering, de uitgaven voor het militarisme enz. aan, dat „de toestanden sinds het begin der negentiger jaren „(van de vorige eeuw) volkomen zijn veranderd, **dat wij „alle reden hebben om aan te nemen, dat we thans „(in Duitschland) in een periode van strijd om de „Staats-instellingen en om de Staatsmacht zijn „getreden, een strijd die onder menigvuldige ver„anderingen tientallen van jaren kan duren, wiens „vormen en duur voorloopig nog niet te overzien „zijn, maar die hoogstwaarschijnlijk reeds binnen „afzienbaren tijd zeer belangrijke machtsverschui„vingen ten gunste van het proletariaat zal ten „gevolge hebben, misschien zelfs zijn alleenheer„schappij in West-Europa."**

Om deze grootsche taak te kunnen volvoeren, moeten we natuurlijk de groote massa van het arbeidende volk voor ons doel winnen, en hier is nog een ruim gebied voor ons werken, en hebben we nog een enorme arbeid van socialistische bewustmaking te verrichten. In gewone, rustige tijden is dat werk zeer moeilijk en gaat het langzaam vooruit. Maar ook de voorwaarden voor onze agitatie veranderen, wanneer er een nieuwe politieke situatie intreedt.

„Het tempo van dezen vooruitgang wordt met één „slag een zeer snel tempo, wanneer er revolutionaire „tijden komen. Het is bijna ongeloofelijk, hoe snel in „zulke tijden de massa van de bevolking leert, en tot „klaarheid komt omtrent haar klasse-belangen. Niet „alleen haar moed en haar strijdlust, ook haar politiek „belang wordt ten zeerste geprikkeld door het bewust„zijn, dat thans het moment gekomen is, om de ketenen „te verbreken, die men zoo lang gedragen heeft, het „moment om zich eindelijk uit duisterste nacht tot „helle zonneglore op te werken. Zelfs de traagste „wordt dan ijverig, zelfs de lafste stoutmoedig, zelfs „de bekrompenste krijgt een wijder blik. In zulke tijden „voltrekt zich in weinige jaren een politieke opvoeding „der massa's, die onder andere omstandigheden een „menschenleeftijd zou duren. Is eenmaal een revolu„tionaire periode ingetreden, is een „régime" zoo ver, „dat het door zijn innerlijke tegenstellingen dreigt „ineen te storten, en is er onder het volk een klasse, „die niet alleen belang heeft bij een revolutie, maar „ook de kracht ertoe bezit, dan is er slechts een partij „noodig, die het vertrouwen van die klasse heeft, die „tegenover het wankele „régime" in onverzoenlijke „vijandschap staat en die de gegeven situatie helder „inziet, om de Revolutie tot de overwinning te voeren. „Deze Partij is sinds lang de (Duitsche) Sociaal-demo-

„kratie. Ook de revolutionaire klasse is er en vormt „sinds eenigen tijd de meerderheid van het volk. Mogen „we dus verwachten, dat ook de moreele ineenstorting „van het heerschend régime binnen afzienbaren tijd „zal intreden?"

Kautsky beantwoordt ook deze vraag, door met een reeks van verschijnselen den geestelijken ondergang der bezittende klassen (in Duitschland) in de laatste tientallen jaren te illustreeren. Zoo geeft de brochure een veelzijdig, aanschouwelijk beeld van de tegenwoordige, maatschappelijke en politieke situatie. waaruit onze strijders-rijen frisschen moed, vertrouwen en strijdlust kunnen putten.

Kautsky zegt eigenlijk in dit geschrift niets nieuws, niets wat niet reeds vaak door hemzelf en ook door anderen is gezegd, niets wat niet in overeenstemming is met de stemming en de opvatting van breede kringen der (Duitsche) Partij. Maar juist hierin ligt de beteekenis van het geschrift, dat de brochure zoo precies en duidelijk de stemming in de Partij, de stemming van de socialistisch bewuste massa's van het (Duitsche) proletariaat weergeeft . . . . Het is mogelijk, dat de brochure bij aanhangers van het opportunistische gangetje en van parlementaire berekening sterke maagkrampen veroorzaakt, maar bij iedere socialistisch bewuste proletariër zal het geschrift groote vreugde wekken.

L. V.

Middel en Doel.*)

Het is voor een man, die zich tegen een vijand heeft te verdedigen, niet voldoende, groote lichaamskracht te bezitten; hij moet die ook weten te gebruiken: een japansche worstelaar houdt met gemak een paar sterke aanvallers in bedwang, die zijn kunst niet verstaan.

Zoo ontleent ook een klasse wel haar roeping, haar recht en haar kracht aan haar economische beteekenis, maar die kracht wordt eerst tot macht, als die klasse zich van die beteekenis bewust wordt, als haar roeping en haar recht tot beginsel, tot een levenswoord zijn geworden.

Honderd jaar geleden, toen het kapitalisme opstond als een jonge reus, die zijn ketens heeft verbroken, bezat het zulk een levensbeginsel: de vrijheid bevochten op de feodale machten**), die zichzelf overleefd hadden.

Door haar eigen kracht en door de macht van dat beginsel heeft de „derde stand" de wereld veroverd en hervormd.

Als een schipper zijn schuit niet vlot kan krijgen, en zijn haak in een paal slaat om te trekken, verheugt hij zich, als hij zijn „houvast" naderbij ziet komen. Maar dat neemt niet weg, dat hij een oogenblik later diezelfde paal met alle macht tracht van zich af te duwen . . . . naar den anderen kant!

Natuurlijk, want het ding stond stil.

Het levenswoord van de Fransche revolutie is tot stilstand en versterving gedoemd, doordat de economische beteekenis van de klasse, die het uitsprak, op een jongere en sterkere is overgegaan. Op het industriëele proletariaat, door het burgerdom zelve gewekt en tot verzet geprikkeld.

Toen heeft het kapitaal gegrepen naar andere wapenen, naar de wapenen, gevoerd door zijn vroegere onderdrukkers. Kerk en koningschap zijn in dienst van de nog heerschende klasse gesteld en moeten beurtelings dienst doen, de werkers van het socialisme af te houden. Daardoor is de geesteseenheid van het kapitalisme verbrokkeld en zijn val verhaast.

Toch schuilt juist in die verbrokkeling voor het proletariaat een groot gevaar; het gevaar in de botsing der burgerlijke beginselen te worden betrokken en voor den klassenstrijd verloren te gaan.

* * *

Het is de eer en de verdienste van de kamerfractie der S. D. A. P., dat zij begonnen is het oor te luisteren te leggen naar de stem van de Nederlandsche arbeiders, zich in haar daden en haar inzichten te laten leiden door de belangen van het Nederlandsche proletariaat.

Maar het is haar fout geweest, dat zij heeft verzuimd het Ndeerlandsche proletariaat van de S. D A. P. te zeggen, dat het niet is het proletariaat, dat zijn oogenblikkelijke belangen als het noodig is, wijken moeten voor de hoogere, duurzame belangen van de proletarische klasse, die geen grenzen van landen en nationaliteiten kent. Dat die belangen eischen, dat de plaats der vertegenwoordigers van de sociaal-democratie in het parlement niet tusschen maar tegenover de burgerlijke partijen is.

Wel neemt daardoor de strijd zelf een feller en verwoeder karakter aan, want de kapitalistische partijen worden op straffe van machteloosheid gedwongen tot verbond, tot de vorming van een „reactionnaire massa." Maar hun macht wordt daardoor niet vergroot, doch beperkt, omdat hun door dat verbond de krachtigste wapenen uit de hand worden geslagen: hun beginselen.

En wel zal dan het ondergaand kapitalisme door ruw geweld trachten te vergoeden, wat het aan geestesgoed te kort komt, maar die strijdwijze houdt tevens in zich de erkenning van het beginsel van den klassestrijd en zal het proletariaat het snelst voeren tot de voltooiing van zijn eenheid en de volmaking van zijn kracht.

Dit niet te hebben ingezien, heeft de kamerfractie ertoe geleid in de toetsing van haar werk aan de beginselen van de Internationale een belemmering en een aanval te zien; daaruit alleen is haar eisch geboren geworden, dat te haren behoeve de kritiek zou worden aan banden gelegd of opgeheven; dàt verzuim heeft de kamerfractie gemaakt tot de partij-in de-partij, die meer en meer de organisatie van de S. D. A. P. heeft ontwricht en ten slotte haar eenheid gebroken.

Helmond, 23-2-'09. G. MANNOURY.

*) Zie ook het gelijknamig artikel in de „Tribune" van 20 Febr. l.l

**) De middeleeuwsche macht van adel en koningschap.

Uit het Buitenland.

Italië. De Italiaansche Kamer is, vroeger dan verwacht werd, ontbonden, ten einde de regeering de gelegenheid te geven nog gebruik te maken van de vervalschte kiezerslijsten om een groote meerderheid terug te krijgen.

Terwijl wij op 't oogenblik geen ruimte hebben om op de beteekenis dezer verkiezingen en de Italiaansche partijverhoudingen in te gaan, moeten wij er vast even op wijzen, dat de Italiaansche sociaaldemocratie, die, zooals wij indertijd hebben meegedeeld, nu met huid en haar aan de reformisten is overgeleverd, frank en vrij als blok-partij, d.w.z. als onderdeel van een burgerlijk-demokratisch en anti-klerikaal verbond is opgetreden

Het Volk voegde in zijn nummer van 19 Februari met de noodige naïviteit (?), nadat het een groot deel van het Manifest door het bestuur der Italiaansche Partij tot de leden gericht, had meegedeeld, daaraan de woorden toe: „Wij hebben deze aanhalingen ook gedaan om te doen zien, dat de overwinning van de reformisten op het jongste partijcongres allerminst heeft geleid tot het „burgerlijk verval" dat door dezen en genen werd voorspeld!" En als bewijs voor dat niet-vervallen moeten dan de frases dienen, die in het manifest van het Italiaansche Partijbestuur als roode vodden ter versiering van de politieke daden, het verbond met de burgerlijke „democratie" moeten dienen. Aan zotte en gezwollen frasen ontbreekt het inderdaad in dit manifest, dat men in Het Volk kan nalezen, niet. De kostelijkste is wel deze: „In onze rijen is de eendracht weergekeerd, het groote proletarische leger heeft zich niet van den rechten weg laten afbrengen en de ervaringen van den laatsten tijd voeren het onder onze vaan terug tot de *stapsgewijze verovering der sociale gerechtigheid*, die iedere economische en politieke uitbuiting zal opheffen." Wat in dezen onzin ergerlijker is, de huichelachtige frase omtrent de eenheid, nadat de syndikalisten uit de Partij zijn gegaan en de Marxisten tot zwijgen en onmacht veroordeeld, of dat stapsgewijze binnenwandelen van het paradijs der sociale gerechtigheid, dat zullen wij maar aan onze lezers overlaten ter beoordeeling.

De Humanité, ook een reformistisch dagblad als Het Volk, is in ieder geval eerlijker en minder naïef. Het heeft eenvoudig een artikeltje dat tot opschrift heeft: „De socialisten brengen de politiek van het blok in toepassing, behalve te Milaan," en waarin dan met veel smaak verteld wordt, dat het bestuur der Italiaansche partij besloten heeft zich te verstaan met de verschillende burgerlijk-demokratische partijen en dat het de arbeiders uitnoodigt om in de districten, waar het socialisme niet sterk genoeg is voor een eigen kandidatuur, op de radicalen en republikeinen te stemmen, wier program het meest 't socialistische minimum-program nabij komt.

De Italiaansche reformisten, we zeiden 't reeds eenmaal, deinzen er nu eenmaal niet voor terug eerlijk en wel de blok-politiek te aanvaarden, zoo als Jaurès vroeger deed. Dit is geen schande, maar hun goed recht.

Het is evenwel ook ons goed recht deze politiek een ramp voor de arbeidersklasse te noemen.

* * *

Het Oosten. De toestand in het Oosten van Europa is, zooals onze lezers ongetwijfeld reeds weten, in de laatste weken weer meer gespannen dan ooit.

Rusland intrigeert met alle macht om zijn politieken invloed op den Balkan te herwinnen en het slaagt daarin, dank zij de medeplichtigheid der groote Westersche kapitaalmachten, wonder wel. Bulgarije is opnieuw tot een vazalstaat van hetzelfde Tsarisme geworden, dat dit land reeds jaren lang in zijn levensbelangen heeft belaagd en het ramp op ramp heeft gebracht, en het Tsarisme heeft het zoover kunnen brengen, door het Coburgsche potentaatje op den Bulgaarschen troon te koopen.

Servië wordt, in zijn overigens in vele opzichten rechtmatige eischen tegen de Donau-monarchie, gesteund door de Tsaristische diplomatie, die de Slavische propaganda tracht te gebruiken als een nuttige afleiding voor den wanhopigen inwendigen toestand, een streven, waarin het Tsarisme slaagt door de medeplichtigheid der Russische bourgeoisie en de Russische liberalen (Oktobristen en Kadetten).

Het spreekt vanzelf — we hebben dat reeds zoo vaak hier aangetoond — dat het Tsarisme absoluut geen daadwerkelijken steun van Servië en Montenegro, van de kleine Slavische Balkanstaten, voorheeft.

Het Tsarisme is niet in staat een oorlog te voeren, en de Revolutie brandt de Russische regeering op 't oogenblik niet zóó op de vingers, dat zij een oorlog, die haar in ieder geval een nieuwe nederlaag zou brengen, nog zou verkiezen boven capituleeren voor de Revolutie.

Het Tsarisme strijdt dus slechts met diplomatieke middelen, maar het wendt die dan ook aan met al zijn van ouds bekende bekwaamheid op dit gebied. Het zou absoluut niets kunnen doen, indien het Westersche kapitalisme het niet steunde. Maar juist dit veroorzaakt de Europeesche spanning.

Het is dezer dagen opnieuw gebleken, dat het verbond van de twee groote Middeneuropeesche militaire machten, Duitschland en de Donau-Monarchie, hechter is dan ooit. Duitschland wil volstrekt niet gezamenlijk met de overige mogendheden stappen te Weenen doen om de dreigementen van Oostenrijk tegenover Servië te matigen.

De toestand van halve mobilisatie, waarin èn de Donau-Monarchie en Servië verkeeren, wordt met dit al langzamerhand ondraaglijk voor beide. Terwijl de Donau-Monarchie inwendig verscheurd wordt door den strijd der nationaliteiten en economisch diep lijdt onder de crisis, moet zij voortdurend buitengewone sommen beschikbaar stellen voor het leger. De buitengewone uitgaven beloopen nu reeds ver over de 200 millioen.

Servië daarentegen is toch eenmaal insolvent en het komt er dus daar minder op aan zich verder te ruïneeren. Bovendien de Serviërs hebben groot gelijk, dat zij in de Oostersche crisis naar consolideering hunner nationaliteit streven. De vraag is of een annexatie door de Donau-Monarchie voor hen als *natie* niet te verkiezen zou zijn boven hun onmogelijke positie van nu, waarin zij gebracht zijn door de schuld der groote Europeesche kapitaalmachten. Een volk en een natie is egoïstisch en moet het zijn, zoolang de strijd der naties en staten niet heeft plaats gemaakt voor samenleving en aaneensluiting.

Wij wagen ons niet aan voorspellingen. Wij meenen echter, dat de Oostersche crisis ook ditmaal nog weer zal voorbijgaan zonder een geweldige botsing, die, misschien tot een wereldoorlog en daarna tot een ineenstorting van de bestaande verhoudingen zou aanleiding geven. Maar wat wij voor oogen zien en zeker weten en wat voor de internationale arbeidersklasse het gewichtigste is bij dit alles: het militarisme zuigt uit deze dreigende verhoudingen steeds nieuwe sappen, het groeit steeds weliger op den mesthoop van het kapitalisme. Alle denkbeelden van geleidelijke ontwapening worden door den onverbiddelijken gang van de gebeurtenissen meer en meer tot utopieën. Moloch groeit, maar met Moloch het onvermijdelijk einde, een einde, dat niet anders kan zijn dan een gewelddadig einde.

* * *

Duitschland. De politieke toestand in Duitschland is op 't oogenblik een schijnbare chaos, gevormd door het onophoudelijke intrige-spel der verschillende bezittende klassen en partijen om elk zoo min mogelijk bij te dragen tot de 500 millioen nieuwe belastingen, die het Rijk noodig heeft.

De ruimte ontbreekt ons om daar op 't oogenblik op in te gaan. Maar èèn ding teekent zich te midden van dezen chaos steeds duidelijker af, dat is de toenadering van de twee groote conservatieve partijen bij uitnemendheid, Centrum en conservatieven

(agrariërs) gereed om de regeering gezamenlijk weer te voeren, indien de vrijzinnigen niet in alles toestemmen, wat zij eischen, d. w. z. er in toestemmen, dat de nieuwe belastingen *geheel* op de schouders der niet-bezitters komen. Het conservatief-liberale blok is bijna geheel gebarsten. Dat is de vrucht der actie van de sociaal-democratie. v R

Het „neo-Marxisme."

We hebben van Troelstra en zijne revisionistische vrienden gehoord, hoe de S. D. A. P. met behulp van het „neo-marxisme" zal trachten de arbeiders in den strijd tegen de bourgeoisie aan te voeren.

Het revisionisme heeft daarmede de juiste benaming aan haar verwarrend optreden gegeven. Toen Vliegen het land doortrok, om de arbeiders duidelijk te maken hoe volgens zijn meening het tegendeel waar was van wat de orthodoxe marxisten propageerden, verkondigde hij dat er geen absolute verelendung plaats vond, dat de krisissen afnamen tengevolge van de ontwikkeling van het credietssysteem, en dat door den strijd der arbeiders deze hun toestand dermate reeds hadden verbeterd, dat men met de praktische strijd der sociaal-demokratie deze verbetering in de toestand slechts behoefde te steunen, om zoo langzamerhand in 't socialisme te groeien. De verheffing der arbeidersklasse, alsdus luidde de wijsheid van 't revisionisme, was een opgaande lijn en naarmate de arbeiders zich in hunne respectievelijke vakvereenigingen door strijd ieder at omhoog hadden gewerkt, meer en meer „contrôle" gingen uitoefenen op de maatschappelijke gang van zaken door middel van de organisatie, en door de coöperatie zich gingen „meester maken" van de productie zelve, naarmate dus de arbeiders niet meer enkel hun ketenen hadden te verliezen maar ook hun organisatie en coöperatie, naar die mate moest men ook de wetenschappelijke socialistische opvatting van het „oude" Marxisme een meer modern en beter gekleed uiterlijk geven. H t marxisme werd door 't revisionisme door de benaming „neo-Marxisme" met de „logische" gedachtengang der feiten, zooals de revisionisten ze waarnemen, in overeenstemming gebracht.

Van onzen kant is herhaaldelijk aangetoond, dat de feiten het Marxisme, dat wil zeggen die waarneming van feiten en het trekken van conclusies uit de ontwikkelingsgang der maatschappij, welke bewijzen dat de klassetegenstelling tusschen bourgeoisie en proletariaat toeneemt, dat de feiten deze gedachtengang van kapitalisme naar socialisme door een periode van revolutionnaire opstand van 't proletariaat tegen de bourgeoisie, het Marxisme dus, zooals het door Marx en Engels verkondigd is, gelijk geven. Vandaar dat de benaming „neo-Marxisme" door Troelstra aan 't revisionisme gegeven zoo juist is, omdat zij in volkomen overeenstemming is met de marxistische opvatting van elke „neo" in deze zoo rijk aan sensatie geworden moderne „neo" tijd.

Die voortgaande verheffing van de georganiseerde arbeider, dat is het echte revisionistische stokpaardje, dat is de theorie van 't praktische „neo-Marxisme". Verdwenen zijn de arrebeiërs met boezeroen en pet, gekomen zijn de neo-arbeiders met halfhempje en hoed, ziedaar de jubelkreet van 't revisionisme in de aanschouwing van deze veranderingen in 't uiterlijk van den proletariër. We zeggen: verandering in 't uiterlijk, want meer dan dat is 't natuurlijk niet, dat behoeven we den proletariër niet te vertellen. Maar 't allerzotste in deze „revolutionaire" zienswijze der revisionisten is wel dit, dat zij die hun „neo-Marxisme" baseeren op die zoogenaamde verheffing der arbeiders van niets tot de bezitters van een hoed, halfhempje en een paar meubelen op afbetaling („zegeningen" van de toename van 't credietstelsel, waardoor immers de crisissen uit de wereld geschopt worden!), van niets tot iets dus, dat deze „ontwikkeling" volkomen in tegenspraak is met de *werkelijke maatschappelijke ontwikkeling*, volgens welke de proletariërs van heden in deze positie van loonslaven zijn gekomen.

Immers het is duidelijk voor ieder arbeider, dat hoe meer het kapitalisme hem noodig heeft, hoe meer het kapitalisme hem ook alle overbodige bekwaamheid (voor het kapitalisme n.l. overbodig) ontw nt, en dus de arbeiders meer en meer afhankelijk maakt van de macht van 't kapitaal, en hem geheel en al overlevert aan de werkingen der wetten, die dat zelfde kapitaal in zich sluit.

Mogen dus uiterlijk de proletariërs zich verheffen in een opgaande lijn, waarop wij zoo nog terugkomen, feitelijk staat het voor de proletariër onomstootelijk vast, dat hij in het kapitalisme en door 't kapitalisme de uitsluitende beteekenis van *vak*-arbeider verliest.

De arbeid van de proletariër bevindt zich dus in een neergaande lijn, want de oude **vak**-arbeider is of wordt hoe langer hoe meer in 't kapitalisme een onbekende. We zien dus duidelijk hier de neergaande lijn in het wezen van den vak-arbeider en dien van den proletariër.

En hoe verhoudt zich nu daarmede 't uiterlijk, de schijn waarop 't revisionisme zijn „neo-Marxisme" baseert?

Zooals elke revisionische onwaarheid berust op den dikwijls zeer sterken schijn, zoo ook deze onware theorie van de opgaande lijn der proletariërs in het kapitalisme op de onware, alleen met den schijn in overeenstemming zijnde voorstelling, die het revisionisme van de verheffing de arbeidersklasse heeft en geeft.

De arbeiders zouden thans meer te verliezen hebben dan hunne ketenen? Wat is dan toch dat meerdere dat het revisionisme aanleiding geeft met dergelijke gedachten bij de arbeiders het doordringen van 't Marxisme te belemmeren?

Het is de schijn voor iets wezenlijks aanzien, en het is de groei van den schijn *in* het kapitalisme *met* het kapitalisme voor een wezenlijke toename van vooruitgang in welvaart en geluk voor de arbeiders aanzien.

Of weet de proletariër niet waardoor het komt dat men zich tegenwoordig uiterlijk als een „heer" kan voordoen?

De toenemende maatschappelijke voortbrenging is een toenemende produceering van waren, van massa-producten. Dingen, die de oude *vak*-arbeiders uit de middeleeuwen en ook daarna nog alleen en uitsluitend vervaardigen voor de hoogere standen in de maatschappij, worden thans als massa-producten op de wereldmarkt gebracht, en op allerhande manieren trachten de kapitalisten hun afzetgebied onder de massa-bevolking te vergrooten.

Dat is meteen de beteekenis van de ontwikkeling van het credietstelsel, die hand in hand gaat met de noodzakelijkheid van 't kapitalisme om zijne waren op kunstmatige wijze te trachten van de hand te zetten. De credietmagazijnen zijn slechts hulpmiddelen van het kapitalisme om de krisis door overproductie die telkens dreigt uit te breken, zoo lang mogelijk sleepende te houden, en om uit de loonen der massa-bevolking te halen de rente voor de reusachtige kapitalen, noodig voor de productie. De massale waren-productie, de scherpe concurrentie in de artikelen, de machinale afwerking der waren, de verelendung van den vak-arbeider tot de geheel van 't kapitalisme afhankelijke proletariër, de ontwikkeling van de credietinstelling tot speciaal uitbuitingsinstituut der massa-bevolking, dat zijn de teekenen waarin thans de proletariërs en hun strijd tegen de bourgeoisie staan. Dat zijn ook de teekenen der tijden, die in hunne werkelijke beteekenis doorgrond, ons doen zien de belachelijkheid, de fantasie van het zoogenaamde „neo-Marxisme," dat thans door de revisionisten aan de arbeiders verkocht wordt. En vele arbeiders gelooven in 't revisionisme evenals vele arbeiders door de schijn der verschillende uitbuitingsinstituten in 't kapitalisme gelooven, in de trapsgewijze overwinning van het goede door het kwade. Alleen een geloof is nog geen weten, en de botsing van de gedachtenlijn der werkelijkheid met de werkelijkheid zelve is telkens voor vele arbeiders de openbaring van dat werkelijke opgaande proces van revolutionaire klassebewustzijn geworden, waardoor zij met 't geloof aan den schijn voor goed hebben afgerekend.

Een propaganda zooals door 't revisionisme bedoeld wordt voor het socialisme, maar die zoo geheel en al met de werkelijkheid, met de werkelijke positie van den proletariër in tegenspraak staat, moest ook in ons land, nu de proletariërs te midden der maatschappelijke krisis voor de naakte waarheid komen te staan, zulk een uitstekenden voedingsbodem voor de Marxistisch-socialistische propaganda der Tribune onder de proletariërs vinden.

En in dit verband willen we dan ten slotte even nagaan, wat of dan dat meerdere is dat de proletariërs in 't kapitalisme hebben te verliezen behalve hunne ketenen. We weten dat 't kapitalisme produceert, steeds meer produceert, en daarbij de koopkracht der massa door ontwikkeling van 't crediet tot dubbele uitbuitingsinstelling kunstmatig op tracht te voeren. De krisis komt, ja heerscht nu nog onder de proletariërs op schrikbarende wijze, en wat maakt dan die ketenen van 't proletariaat minder zwaar? De vakorganisatie? De coöperatie? Het zijn alle middelen van de georganiseerde arbeiders tegen het kapitalisme, tegen de vernietiging van de werkelijkheid die het kapitalisme in krisistijden als deze aan de arbeiders brengt, maar geen middelen, die met 't kapitalisme zijn verbonden om de arbeiders de ketenen lichter te maken. Integendeel, in tijden dat het kapitalisme zijn wreedaardige, moordende, verpletterende, onverzadigde natuur onder de massa van 't proletariaat uitleeft, in de tijden van krisis, dan zien we overal juist *deze* middelen voor den strijd der arbeidersklasse minder strijdvaardig dan in andere tijden van 't kapitalisme.

Tegen een fel, onverzoenlijk (d.w.z. van elke schijn ontbloot) kapitalisme zooals dat in de krisis geteekend staat, doet en kan de vakorganisatie niets doen, vermag ook de coöperatie niets. En toch verwerpen wij als Marxisten deze strijdmiddelen van 't proletariaat niet. En waarom niet?

Omdat wij weten dat elk scherp teeken van den maatschappelijken klassenstrijd, wanneer het kapitalisme met zijn naakte wreedheid weer duizende slachtoffers in de rijen van 't proletariaat maakt, wanneer de krisis of eenig ander euvel zich doet gelden, dat dan voor de weerstand der proletariërsklasse een van de allereerste behoeften is, klare wetenschap van 't kwaad, scherp klassebewustzijn. Dát alleen geeft den strijd tegen het monster-kapitalisme op 't oogenblik, dat het zijn afschuwwekkend bedrijf onder de weerlooze massa uitoefent, de juiste doelbewuste tegenstand onder diezelfde massa. Verhooging, verdieping van 't klassebewustzijn, het steeds meer inhoud geven aan de revolutionnaire gevoelens, die steeds en aldoor onder de massa van het proletariaat gloeien, het naar voren brengen van mannen en vrouwen, het aanvullen der rijen strijdende proletariërs, steeds meer en met steeds doelbewuster haat tegen 't kapitalisme, dat is — verkondigers van het belachelijke „neo Marxisme" — *de opgaande lijn langs welken wij de proletariërs van het kapitalisme in het socialisme willen brengen.*

En als middel om de arbeiders op te voeden tot overtuigde strijders tegen 't kapitalisme, als middel om hen de werkelijke opgaande trapsgewijze veroovering van 't socialistisch inzicht te brengen, en ook om hen tot 't doel de politieke organisatie te brengen, daarvoor is de vakorganisatie, naast haar eigenlijke taak in het kapitalisme in de allereerste plaats, een uitstekend terrein. Maar ook zóó alleen beteekenen de strijdmiddelen der arbeidersklasse ook verlichting van de ketenen, waarmede de proletariër aan 't kapitalisme is verbonden. Alleen als een middel om tot de arbeiders in woord en daden te spreken, als een speciale vorm van propaganda, van opwekking tot klassebewustzijn kunnen alle andere organisaties inderdaad maken, dat 't proletariaat binnen den kortst mogelijken tijd van zijn ketenen wordt verlost.

Het „neo-Marxisme" van de revisionisten is de theorie van den schijn in 't kapitalisme. Het zal ook evenals elke andere schijn in 't kapitalisme, tijdelijk successen behalen, maar des te grooter en werkelijker zal de invloed van 't Marxisme onder de arbeiders worden, wanneer die schijn tegen de feiten van 't werkelijke kapitalisme te pletter slaat. W. A. H.

Economische kroniek.

De bevolking van Duitschland volgens groepen van Beroepen in 1907.

	In een hoofdber. werkzaam	In huiselijken dienst	Afhankelijken zonder beroep	Totaal	In een hoofdber. werkzaam			In huiselijken dienst			Afhankelijken zonder beroep			Totaal		
					1907	1895	1882	1907	1895	1882	1907	1895	1882	1907	1895	1882
					pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
A. Landbouw, Tuinbouw en Veeteelt, Boschbouw en Visscherij	9883257	163829	7634090	17681176	32.69	36.19	43.38	12.95	27.98	32.07	25 26	35.74	42.41	28.65	35.74	42.51
B. Industrie, inclusief Mijnbouw en Bouwvakken .	11256254	331756	14798527	26396537	37.23	36.14	33 69	26.23	23.90	22.84	48.96	42 34	37.57	42.75	39.12	35.51
C. Handel en Verkeer, incl. Hotel- en Herbergwezen	3477626	342955	4457658	8278239	11.51	10.21	8.27	27.12	21.20	22.30	14.75	12.15	10.70	13.41	11.52	10.02
D. Huiselijke Diensten, incl. persoonl. dienst en losse loonarbeiders	471695	1226	319827	692748	1.56	1 98	2.10	0.10	0.10	0.16	1.06	1.65	2.16	1.29	1.71	2.07
E. Militaire en hof-dienst, burgerl. en kerkel. bediening, ook zgn. vrije beroepen	1738530	223388	1445208	3407126	5.75	6.22	5.43	17 66	14.27	12.42	4.78	4.43	4.12	5 52	5.48	4 92
F. Zonder beroep of zonder opgave van beroep . . .	3404983	201601	1568119	5174703	11.26	9.35	7.13	15 94	12.55	10 21	5.19	3.69	3.04	8 38	6.43	4 97
Totaal . . .	30232245	1264755	30223429	61720529												

BIJVOEGSEL van „De Tribune" van Zaterdag 27 Februari, No. 22.

Het doel van den strijd.

Wat is het doel van onzen strijd?

Oogenschijnlijk kan daarover geen verschil van meening zijn; natuurlijk *het socialisme*. Daarover zijn de uiterste revisionisten en de radicaalste revolutionairen het met elkaar eens.

Maar dat zegt alleen, dat hier, op dit punt, het verschilpunt tusschen de verschillende richtingen in de arbeidersbeweging niet ligt. Het socialisme willen allen. Maar daarom heet het ook *het einddoel*.

Dat wil zeggen, het verafliggende eindresultaat van al ons tegenwoordig werken; waar we voortdurend in de verte naar zien; maar niet het naaste onmiddellijke doel, dat uit elke bijzondere daad van vandaag of morgen voorkomt.

Bernstein heeft indertijd de tegenstelling tusschen einddoel en beweging gemaakt. Het einddoel was hem niets, de beweging alles; dit werd het devies van het revisionisme. Daaruit moet men niet aflieden, dat ons omgekeerd het einddoel alles en de beweging niets is. Ook *ons is de beweging alles*.

Wat Bernstein stellig bij velen deed inslaan was het onbewuste gevoel, dat door onzen strijd een voortdurende dagelijksche verandering plaats vindt, die voor ons *de* winst, *het* waardevolle resultaat van al ons werken is. De voorstelling, dat we nu al maar ploeteren, zonder verder te komen, tot op zekeren dag ineens een revolutie alles omkeert, is een anarchistische en geen sociaaldemokratische. Alle dagen gaan wij vooruit. Die dagelijksche vooruitgang is de winst van onzen strijd. Dat was het, wat men in die beweging, die alles is, meevoelde.

Maar waarin bestaat die beweging, die vooruitgang? Daarover loopen de taktische verschillen, niet, wat het einddoel, maar wat het *onmiddellijke doel* van onzen dagelijkschen strijd is.

In revisionistische geschriften leest men herhaaldelijk, dat iedere hervorming een mijlpaal op den den weg naar ons einddoel is. Het socialisme is niets dan het resultaat van een reeks van hervormingen, die nu al beginnen. Marx noemde immers de 10-urenwet de overwinning van een principe. En vechten we niet allen met energie voor steeds meer sociale hervormingen? Dus besluiten zij: de dagelijksche vooruitgang, het onmiddellijke doel van onzen strijd bestaat in *hervormingen*.

Stond er niet nog voor een paar weken in het ingezonden stuk van Bleeker tegen Gorter in De Tribune te lezen, als iets, dat vanzelf sprak, dat de kamerfraktie tot taak heeft, voor 't proletariaat te halen, wat er te halen is?

Neen zeggen wij, dat is het onmiddellijke doel van onzen strijd niet. Het onmiddellijke doel is *vermeerdering van de macht* van de arbeidersklasse. Waarin die macht bestaat heb ik indertijd in mijn brochure „Theorie en Beginsel"[1]) uiteengezet. Voor ons kan er daarom niet, zooals voor Bernstein, een tegenstelling tusschen beweging en einddoel zijn. Want wat onze macht vergroot, brengt ons ook dichter bij 't einddoel; einddoel en onmiddellijk doel vallen in hun middelen geheel samen.

Hervormingen beteekenen dikwijls een machtsvermeerdering. Zoo een wet, die voor een door lange werktijden ontaarde arbeidersgroep de arbeidstijd verkort, hun wat gezondheid en levenskracht en tijd geeft en ze daardoor in staat stelt, zich te organiseeren en kennis te verzamelen. En vooral een kieswet, die aan de arbeiders kiesrecht geeft, kan hun klassebewustzijn en hun politieke organisatie sterk doen groeien. Maar een hervorming kan de arbeiders ook verzwakken, als ze door de bourgeoisie met het doel — en het gevolg — gegeven wordt, hun opkomend klassebewustzijn weer te doen inslapen. Tegenwoordig komt dat niet meer veel voor.

Ook zijn hervormingen geen stuksgewijze verwerkelijkingen van ons einddoel. Scherpe wetten tot bescherming der arbeiders eischen we nu, die onder het socialisme heelemaal overbodig zijn, omdat dan de arbeiders niet meer tegen kapitalistische hebzucht beschermd behoeven te worden.

Wat echter altijd onze macht vergroot, is *de strijd voor hervormingen*. Strijd gaat altijd om een onmiddellijk doel, om verslechteringen of verbeteringen, om hervormingen in 't belang van de bourgeoisie of hervormingen in 't belang der arbeiders. Door dien strijd, door de vakvereeniging, in vergadering, in kranten, in 't parlement gevoerd, wordt het inzicht, het klassenbewustzijn, de eenheid, de organisatie der arbeiders versterkt en dus hun macht vergroot. Dat geldt zoo goed voor een slechten als voor een goeden afloop; wij doen ons best zooveel mogelijk te winnen, maar als het niet lukt, als wij 't verliezen, dan nog kan onze macht daardoor vergroot zijn; dat hangt af van de wijze waarop onze strijd gevoerd is.

Hervormingen zijn niet, zooals inzicht, organisatie, aantal, discipline, factoren, waaruit onze macht bestaat; beter noemt men ze *machtsposities* in den klassenstrijd. Men denke aan een gewone oorlog; posities zijn dingen, die men verovert of verliest, stellingen, waar men om vecht, maar die niet zelf de macht vormen. De geheele strijd bestaat in een vechten om zulke posities. Hoe meer men er verovert, hoe beter; maar wordt men uit een tot nog toe bezette positie teruggeworpen, doordat de vijand grooter macht op de been brengt, dan is dat nog geen ramp, als ons leger daardoor tegelijk nieuwen toevoer krijgt. De bestaande wetten, die ons persvrijheid en vereenigingsrecht geven, zijn de stellingen, van waaruit wij optrekken. Zoo zijn ook kamerzetels machtsposities; zij zijn ons als zoodanig veel waard; maar toen wij voor 2 jaar in Duitschland door een coalitie van vijanden, uit een deel daarvan teruggedreven werden, was dat wel in de oogen der reformisten, maar niet in de onze een vermindering van onze werkelijke macht.

Hier ligt het verschil tusschen de richtingen. Het marxisme ziet in machtsvermeerdering van het proletariaat het onmiddellijke doel van den dagelijkschen strijd; het revisionisme streeft alleen naar hervormingen en parlementszetels, en meent dat het proletariaat des te verder komt, naarmate het daar van meer bezit. Dat leidt vanzelf tot de neiging, hervormingen tot elken prijs te willen verkrijgen, ook b.v. door onderhandelen en concessies, die door verduistering van het klassebewustzijn aan de werkelijke macht der arbeidersklasse schade doen.

A. P.

[1]) Verkrijgbaar á 5 cent bij de Administratie van ons blad.

Een Vereenigd Zuid-Afrika.

Strijdige tendenzen voeren tot een resultaat dat opnieuw uitgangspunt is van strijdige tendenzen. De consolidatie, de hechte verbinding van het Britsche Rijk, die beteekent de bevestiging der heerschappij van 't Europeesche geldkapitaal in de wereld, en de opstand der met weergalooze ruwheid uit hun produktiewijze, dat is uit hun bestaanswijze gestooten blanke boerenvolken, vinden hun resultaat in de stichting van een Britsch rijk in elk werelddeel, waar de regeermacht wordt uitgeoefend door de onderjukte volken onder toezicht en ten bate van hun uitzuigers. Het eerste gevolg daarvan is de versterking der positie van Europa in den strijd tegen de opkomende niet-Europeesche kapitaalmachten; het tweede de bevordering van die opkomst door de formeering der nieuwe nationaal staten. De georganiseerde Europeesche arbeidersklasse, die met zorg haar macht in de wereld zou zien verminderen door een teruggang der beteekenis van haar vijand 't Europeesch kapitaal, die niet 't minst vreest als nadeel van 't kolonialisme het stokken der technische ontwikkeling onder invloed der produktie voor lagere koloniale behoeften, — vindt in elk der resultaten voor een dier zorgen geruststelling. Europa blijft vooralsnog meester van de wereld, en een koloniaal industrialisme dringt Europa's *industrie* van eigen markten in de toekomst terug, opent tevens voor een arbeidersbeweging de gelegenheid om socialistische leiding te geven aan de verdrukte blanken en kleurlingen van elke kolonie

Daarom is de stichting van den jongsten Britschen Staat, nu in Zuid-Afrika, niet met een berichtje van twee, drie regels af te doen. Het is een gebeurtenis waarvan wij de voor- en nadeelen te tellen en een balans op te maken hebben. Zuid-Afrika was nog voor enkele jaren de krachtigste en felste bekamper van dat roofkapitaal, waartegen de haat over heel de wereld al zoo hoog juist toen bleek te zijn gerezen. Men weet dat te vuur en te zwaard het land en zijn bevolking zijn geängliseerd, dat tegen 't taaie uithoudingsvermogen van het geld geen menschelijk uithouden, hoe sterk ook, bestand was, en dat in 1902 de oorlog tegen de Boeren eindigde met een soort vredesovereenkomst, die den overwonnenen o. a. eenige schadeloosstelling en financiëelen steun beloofde maar niet waarborgde, en die dan ook in werkelijkheid nooit uitgevoerd is. Voor de onberekenbare schade werden eenige luttele millioenen „betaald", d. w. z. er zijn waardelooze papiertjes afgegeven die eerst na jaren — de laatste eerst onlangs — voor geld werden ingelost, geld waarop de geruïneerde menschen niet konden wachten, dat zij dus, tegen opgeschroefde hooge renten van de overwinnaars of hun Hollandsche „vrienden" moesten leenen en dat zoo hun onderwerping niet alleen voltooide, maar ook het middel werd om velen van hen te proletariseeren. Toch is dit en zijn alle andere middelen niet voldoende geweest om den energieken tegenstand te breken. Wat gebroken was, reeds vóór het einde van den oorlog, dat is de macht der oude agrarische demokratie. Een volksstam van Boeren, voortbrengend voor eigen behoefte, alleen een staatsmacht scheppend wanneer ze zich bedreigd voelden door geweld van buiten, vrije, zelfgenoegzame menschen, binnen wier gebied een kapitalistische mijnindustrie zich ontwikkelt, met een arbeidersbevolking, een massa spekulanten en bovenal een leidinghebbend geldkapitaal, past zich niet dadelijk en niet gaarne daarbij aan. Alleen een staatsmacht scheppend wanneer ze zich bedreigd voelden, schreef ik. Maar als de bedreiging komt van den kant van een als uitzuiger gevreesd handelskapitaal en niet van een vijandelijke inlandersstam, is ze blijvend, wordt de Staatsmacht en de verdediging ook blijvend en van duur. Geld heeft de eigenproducent niet, de Staat moet dus leenen en komt van de regen in den drop. Opnieuw verslechtert hij zijn positie door in de meening uit de mijns-inkomsten zijn financiën te kunnen herstellen, het mijn-kapitaal binnen te halen. Elk verweermiddel der Boeren wist het Engelsch kapitaal om te zetten in een wapen voor zich, ook de eindelijke oorlog, zooals we zagen. De macht van den boerenstand was daarmee voorgoed vernietigd. Als er nu in de Zuid-Afriaansche staten Afrikaanders aan 't bewind zijn, dan zijn het voor de markt produceerende boeren, kleine burgers en (Engelsch-) Afrikaansche industriëelen, vóór den oorlog heftige tegenstanders van de Krüger-regeering. Verhypotheekering van zijn grond dwingt den eigenproducent voor de markt te werken om geld te maken. Zuid-Afrika voert dan ook steeds meer land- en tuinbouwproductien uit, zelfs naar Europa en Australië. Ook hierdoor breekt men de oude voortbrengingswijs, maar vestigt tegelijk nationale, burgerlijke instinkten.

Niet alle boeren kunnen landbouwers worden. Zuid-Afrika is, hoewel de grond vruchtbaar genoeg schijnt te zijn, door zijn eigenaardige bouw grootendeels steppenland, ten deele zelfs woestijn. Zoolang bebossching en bevloeiingswerken dit niet veranderen — en wanneer mogelijk zal het zeer zeker veranderd worden — zoolang moet een gedeelte van de bevolking uit jagers en veehoeders blijven bestaan. Maar althans de laatsten gaan meer en meer zich op marktproductie — niet zoo zeer nog van vleesch als wel van wol, huiden, struisveeren enz. — toeleggen. De oude ruilhandel tusschen deze menschen en hun winkelier, den plaatselijken vertegenwoordiger van „het geld", moet plaatsmaken voor ontwikkelder vormen. Onder leiding van kapitalisten vereenigen zij zich in groote koöperatieve bonden, die de wol aan den kontrakteerende kapitalist bij duizenden talen klaar voor de Europeesche markt afleveren. Men gaat erover denken, men begint zelfs de bereiding ter hand te nemen; men wil looierijen en leerfabrieken, een textielnijverheid, enz. in het leven roepen.

Zij die meenen, dat een Zuid-Afrikaansche industrie niet duurzaam kan bestaan, verliezen uit het oog dat het geld door de mijnindustrie in omloop gebracht, duurzame warenbehoeften bij allen die er mee in aanraking komen, schept. Zulke industrieën waarvan de grondstoffen voorhanden zijn — bruikbare steenkool is aanwezig — kunnen en zullen onder een beschermend invoertarief bloeien, en de jammerlijk ontredderde geproletariseerde blanken en kleurlingen aan een bestaan helpen. De mijn-industrie is van korten duur. Als 't goud en de diamanten uit den grond zijn gehaald, gaat de kapitalist heen. Maar de eenmaal geschapen warenbehoefte blijft, en daarmee de industrie met haar uitvoer.

Men zal willen weten of de mijnen in afzienbaren tijd uitgeput raken. Ja. De voornaamste grief tegen de oude Republiek, was dat zij niet genoeg en niet goedkoop genoeg kaffers aan de mijnen leverde. Hadden de andere de macht, dan zagen zij kans om met minder kosten veel meer kaffers te krijgen. Een kleine berekening van wat het kapitaal meende te kunnen bereiken wijst uit, dat het 360 millioen gulden aan goud per jaar wilde delven. Daarmee zou de goudrijkdom in 25 jaar zijn binnengehaald. Welnu, in 1908 bedroeg de Zuid-Afrikaansche gouduitvoer reeds 385 millioen Daarvan is 148 millioen winst.

Waarheen de opbrengst van allen uitvoer gaat is met een klein sommetje op te lossen.

De uitvoer beliep over 1908	± 550	mill.	gld.,
de invoer	± 314	„	„
de „winst" was dus	236	„	„
daarvan voor de goudmijneigenaars	148	„	„
Rest	188	„	„
Voor de Kaapsche diamantmijneigenaars	17	„	„ (daarbij
is b.v. niet de „Premier"); de rest van	171	„	„ is be-

slist onvoldoende voor aflossing van hypotheek, staatsschuld, renten en vette salarissen. En dan parasiteert op de arbeidende bevolking nog een groote klasse van handelaars, tusschenpersonen, bankiers, enz., alle afhankelijk van het in enkele handen saamgetrokken mijnkapitaal.

Heeft in alle hoofdzaken het kapitaal zijn wil, dat is zijn winstdrift, doorgezet, daarna verkoos het een ten troon heffen van de aan de uitbuiting deelhebbende, de burgerlijke elementen uit de bevolking, boven het laten voortbestaan van een voortdurend dreigend ingehouden vijandschap. Het had wel alleenheerscher willen blijven. Maar na afloop van den oorlog zetten de intellektueele leiders der boeren zich aan 't organisatiewerk en slaagden erin een zoo onsamenhangend volk als de Tranvaalsche boeren, die nog in verschillende produktiewijzen, in verschillende tijden als 't ware leven, in één politieke partij samen te brengen, waarin ze ook de Engelsche mijnwerkers, bouwvakarbeiders, kleinhandelaren, enz. zochten te betrekken Reeds toen was een deel der kapitalisten tot koncessies bereid, en behield daardoor den aanhang van een groep kleinburgers, de klasse waaruit zij meerendeels waren voortgekomen. Het Britsche geldkapitaal hield den strijd tot het uiterste vol. Eerst toen in de laatste Engelsche verkiezingen hun eigen menschen uit de regeering gejaagd werden, en de eerste Transvaalsche verkiezing op een

nederlaag waren uitgeloopen, draaiden ze bij. Ze blijven aan de touwtjes trekken. Financiëel hebben ze de regeering geheel in hun macht, zoowel doordat ze de voornaamste invoerders zijn en als zoodanig de beide voornaamste landsinkomsten (invoerrechten en spoorrechten) naar believen kunnen laten vloeien, als doordat 't land dik bij ze in 't krijt staat, en eindelijk wijl ze als feitelijke beheerschers van het scheepsvaartkartel door tariefkunstjes in- en uitvoer in de hand hebben. Politiek zijn ze grootmachtig, zooal niet meer oppermachtig. De Engelsch-kleinburgerlijke „liberale" of „nationale" partij die tot de regeeringsmeerderheid hoort, staat zooals we reeds zeiden onder hun leiding. De Transvaalsche minister van mijnwezen b.v., een der leiders van die partij, is de bekende Cullinan, directeur der groote Premier-diamantmaatschappij. Van de leiding van elke volksbeweging tegen hen maken ze zich meester, steunen ze financiëel en richten ze daarna te gronde; dit is o.a. het geval met de algemeene werkstaking der mijnarbeiders, met de actie der totaal onteigende Kaapsche wijnboeren. Het geldkapitaal uit de Londensche Parklane stijft de ware heerschers. Maar, zal het Britsche Rijk staande blijven in den fellen koncurrentiestrijd, dan mag de bevolking van geen zijner groote deelen onverzoenlijk anti-Britsch zijn. De consolidatie van het Britsche Rijk eischt de nationaliseering der oude landbouwkolonie's, het afstaan van een deel der markt aan 't daar opkomeud nationaal kapitalisme en kleinburgerdom.

Dit is nu ook in Zuid-Afrika gebeurd. Het heterogene land wordt één staat. Een met alle middelen gevoerde chauvinistische propaganda die zijn hoogtepunt moet vinden bij de a.s. beslissende volksstemming, moet dienen om de ertegen gekante of onverschillige elementen te winnen, een propaganda gevoerd door een wonderlijk verbond van Britsch militarisme (voor de praal), Afrikaansch intellekt en Engelsch-Afrikaansch kleinhandelaars- en industriëelendom, met welwillende medewerking der grootkapitalisten, en met zooveel succes bekroond, dat zelfs in Natal, welks inwoners voor 't overgroote part geen of zelfs tegenstrijdige belangen erbij hebben, zeer zeker een meerderheid zal leveren vóór.

En nu iets over de sporen van arbeidersbeweging. Sinds de mijn-magnaten erin geslaagd zijn uit overblijfsels van 't Britsche leger uit den oorlogstijd, uit versch-geproletariseerde Afrikaanders en zwarten een reserve-armee van werkzoekenden, die geen paupers willen zijn, in het leven te roepen, sinds ze daardoor blanken (geschoolden) en kleurlingen (ongeschoolden) arbeid gelijk kunnen maken door — een ongehoord iets in Z.-A. — blanken aan ruwen arbeid te zetten, zelfs met kaffers samen en kleurlingen te scholen; sinds dientengevolge de loonen der blanke arbeiders-élite onweerstaanbaar dalen en elke strijd daartegen slechts dit succes heeft, dat nieuwe groepen Afrikaanders en kleurlingen (als onderkruipers) binnen 't proletariaat worden getrokken, — sindsdien komt het socialisme in de arbeidersbeweging. Dit kenmerkt zich vooral hierdoor, dat men om verdere daling van den loonstandaard te voorkomen, gaat streven naar verhooging van het levenspeil en zoo van de looneischen der kleurlingen. Als een verheugend feit kan vooral aangemerkt worden de stichting te Kaapstad van een Algemeene Werkers-Unie, waarvan Hollanders (Afrikaanders), Engelschen en kleurlingen, mannen zoowel als vrouwen lid zijn, en onder socialistische leiding.

Vroeger was de Zuid-Afrikaansche arbeidersbeweging, òf zooals de Engelsche enkel gericht op verbetering van positie in het kapitalisme, òf was eene van paupers die brood, liefst zonder werk, bedelden. Dit loopt groote kans om anders te worden. De kapitalistische liefdadigheid is niet groot. De regeeringen weigeren eenvoudig. Gij kunt werken is 't stereotiepe antwoord. Blanken krijgen daarbij den raad om met kafferwerk, althans loon genoegen te nemen; kleurlingen om te leeren dat een arbeider zich moet weten te verplaatsen daarheen waar werk is, over 't heele land (zoo groot als half Europa). Tegelijk doet men alles om het uittrekken van werkloozen tegen te gaan. Ze hebben waarde gekregen of zullen waarde krijgen — als uitbuitingsmateriaal. En daarmee ook gevoel van eigenwaarde. Er komt nu zelfs verzet tegen de werkloozenoptochten, ofschoon die in wezen al geen bedeltochten als vroeger meer zijn.

Als we veel plaats hebben gebruikt dan is het om iets van 't ingewikkeld proces te beschrijven dat over geheel de wereld zich voltrekt, een begin vol struikelingen van den opstand der onderworpen volken onder leiding steeds meer van het socialisme, dat is van de Europeesche arbeidersklasse: een symptoom van den naderenden ondergang van 't kapitalisme. H.C.

De burgerlijke pers over Deventer.

I.

Dr. Easton, die behalve hoofdredacteur van het „Nieuws van den Dag", ook een geleerde en een beschaafd man is, maakt in een hoofdartikel van dit orgaan der zich niet met de politiek bemoeiende rustige burgerij, naar aanleiding van het Deventer-congres der S. D. A. P. o. a. eene juiste opmerking:

Zelden gaan de golven van den politieken strijd in ons land zoo hoog als daar het geval was — wij citeeren uit het hoofd — en ook deze, dat hij eerbied heeft voor de vele mannen en vrouwen, wier overtuiging zoo diep in hen is gegroeid, dat zij daarvoor al het leed overhebben, dat deze dagen hun ongetwijfeld hebben gebracht.

De opmerkingen getuigen van een hooger begrip omtrent de beteekenis van hetgeen de arbeidersbeweging is en van de crisis, die de Nederlandsche arbeidersbeweging in de laatste maanden heeft doorgemaakt, dan men overigens in de burgerlijke pers gemeenlijk aantreft.

Inderdaad: zoo als de heer Easton het gevoeld heeft, zoo is het: de Deventer vertooning — want helaas het was een vertooning in vele opzichten — stond toch torenhoog boven hetgeen de burgerlijke partijen op dit gebied, op het gebied van haar inwendigen strijd en haar congressen, te aanschouwen geven, zooveel hooger als het streven der arbeidersklasse ligt boven dat der burgerlijke partijen, zooveel hooger als het communistisch ideaal boven den strijd om den buit, de verdeeling der profijten.

Niet, omdat de personen, die bij deze vertooning, bij deze tragedie helaas, de rollen vervulden, als individuen hooger staan dan de burgerlijke spelers op het politieke tooneel, maar omdat, op enkele gelukkig maar enkele uitzonderingen na, hen allen, aan welken kant zij ook stonden, tot welke groep zij behoorden, van de onbekenden tot de meest op den voorgrond tredenden, die hartstocht voor een grootsch ideaal, die krachtige strijdlust ook bezielde, welke de arbeidersbeweging alleen in dit ontwikkelingsstadium der kapitalistische maatschappij nog vermag te verwekken. En een grootsche beweging — dat leert ons de geheele wereldgeschiedenis — verheft de personen tot grootere inspanning en een hooger levensplan, brengt alle individueele vermogens tot hoogere ontwikkeling, wekt faculteiten en krachten, die anders sluimerend zouden zijn gebleven of verdord zouden zijn.

Een modern-theologisch Waalsch professor kwam dezer dagen te Leiden voor een gehoor van studenten en bourgois leuteren over de „droefheid" die, naar deze man meende, het allesbeheerschende kenmerk zou zijn van dezen tijd en beval als eenig en onfeilbaar remedie den van alle vleesch en bloed gereinigden Christus aan, zooals die in de verbeelding dezer moderne kweezelaars rondspookt als wezenloos fantoom. Wij zouden dezen man en de velen, die met hem niets anders meer kunnen dan lamenteeren over de treurigheid en de moedeloosheid en slapheid dezer tijden, aanraden ook maar eenmaal een „vertooning" te bezoeken als die in Deventer. Dan zouden zij zien, dat daar ja diepe droefheid bij sommigen, en terecht aanwezig was wegens het verscheuren van wat hun zoo lief en hoog was, maar dat voor de verlammende treurigheid en moedeloosheid, die specifiek moderne treurigheid, daar geen plaats was. De strijd, die steeds de hoogste zoowel als de laagste eigenschappen der menschen tot de grootst mogelijke ontwikkeling heeft gebracht, laat voor deze triestigheid en moedeloosheid geen plaats in de gemoederen der strijders. En voor allen, die aan den geweldigen strijd der arbeidersklasse naar bevrijding deel nemen, is naast de droefenis over onvermijdelijke offers, die vaak moeten worden gebracht, de bevrediging, die reeds de strijd op zichzelf geeft, het heel hun leven beheerschende gevoel.

Toch, terecht van hun standpunt niet alleen, maar ook van het proletarische helaas, heeft de Deventer vertooning de burgerlijke pers meer reden tot kritiek gegeven dan voor de Nederlandsche arbeidersklasse het geval had mogen zijn.

De arbeidersbeweging is, uit den aard van haar wezen, aan een zoo goed als onbeperkte openbaarheid van haar handelen en haar onderlinge geschillen gebonden. Zij is dit, omdat zij democratisch *moet* zijn, en, zoo zij dit door bizondere historische omstandigheden nog niet is, althans de democratische vormen in acht moet nemen, wat geen enkele burgerlijke partij meer kan en behoeft te doen. Democratisch moet de arbeidersbeweging zijn, omdat haar overwinning zonder de volstrekte en vigoureus vastgehouden democratie niet denkbaar is, omdat de democratie de eenige mogelijkheid schept om de arbeidersklasse, d.w.z. op den duur de meerderheid des volks, op te voeren tot de zelfregeering in den vollen zin, zonder welke noch de dictatuur van het proletariaat noch de socialistische regeling der productie een mogelijkheid is. Maar de volledige democratie veronderstelt de gelijkheid der leden van een klasse, maatschappij of partij, gelijkheid in dezen zin, dat allen die ontwikkeling bezitten, welke hen in staat stelt met genoegzame kennis van zaken beslissingen te nemen. De volledige democratie is dus voor de arbeidersklasse niet alleen, maar zelfs voor de arbeiderspartij een ideaal zoo goed als het socialisme, maar een ideaal, dat zij slechts bereiken kan en waarnaar zij slechts streven kan door zoo volledig mogelijke toepassing der democratische vormen, omdat daardoor alleen de opvoeding tot de wezenlijke democratie kan geschieden. De S. D. A. P. nu, en dit is te Deventer helaas weer zoo duidelijk gebleken, dat het zelfs de burgerlijke organen in het oog moest vallen, is nog zoo weinig gevorderd op den weg naar de volledige democratie, dat zij niet eenmaal de democratische vormen behoorlijk kan in acht nemen. De oorzaak van dit verschijnsel kennen wij: het ligt ten eerste in de niet genoegzame socialistische scholing der arbeiderselementen in de S. D. A. P., die jarenlang systematisch resivionistisch zijn opgevoed, ten andere — en dit is de hoofdzaak — in het niet genoegzaam proletarische karakter der S. D. A. P., waarin kleine boeren, klein-burgerlijk denkende elementen, ambtenaren enz., een plaats innemen, te groot in verhouding tot het toch al niet genoegzaam geschoolde arbeiderselement. Wanneer iets aan vriend en vijand op dit congres duidelijk was, dan was het het gebrek aan werkelijk democratische gezindheid, dat zich vooral manifesteert in de dictatuur, die Troelstra aan het hoofd der Kamerfractie, gesteund door zijn helpers — een Duijs, een Leeuwenburg en dergelijken — zoowel voor als op het Congres uitoefende.

Het bedroevende van dit Congres was, dat de burgerlijke pers in het glazen huis, dat de arbeidersbeweging nu eenmaal moet zijn, *dit* al te duidelijk zag.

De democratie niet alleen, maar zelfs de democratische vormen hebben onherstelbare schade geleden, toen het congres te Utrecht bijeenkwam na een campagne als die door Troelstra vóór dat congres was gevoerd. Zij heeft opnieuw en zoo mogelijk erger schade geleden, toen de Partij als geheel niet in de gelegenheid is gesteld van het verweer kennis te nemen, dat de Nieuwe-Tijd-groep door de pen van Van der Goes had opgesteld tegen Troelstra's beschuldigingen inzake partijleiding. Door de afwezigheid van den leider bij uitnemendheid is op het congres te Arnhem een nieuwe aanslag op de democratie achterwege gebleven. Te Deventer is voltooid, wat Arnhem niet had gebracht en, waren wij Tribunisten, door het vertrouwen der arbeiders, die achter ons stonden gesteund, niet pal blijven staan, ten derden male zou de democratie *in* de Partij zelf in 't aangezicht zijn geslagen. Of is het *niet* de democratie en de vormen der democratie in 't aangezicht slaan, wanneer men den een verbiedt, wat den ander is geoorloofd, het schrijven in niet onder bizondere partij-contrôle staande bladen? Is het niet de democratie in 't aangezicht slaan, wanneer men een terroristische uitzonderingsmaatregel neemt tegen eenige personen, terwijl men uitdrukkelijk toegeeft, dat zij niet getroffen worden om hetgeen zij gedaan hebben, maar omdat zij niet verkiezen afstand te doen van een democratisch recht?

Indien de democratie in de S. D. A. P. in de laatste jaren niet aangetast ware geworden, dan zou de burgerlijke pers dit teestmaal niet zijn bereid, dan zou zij niet hebben kunnen wijzen op de geschonden vrijheid — wat natuurlijk onzin is, aangezien in een Partij als de Arbeiderspartij geen abstrakte „vrijheid" mogelijk is — zooals b.v. het orgaan der vrijzinnige „democraten", Land en Volk, doet, van die vrijzinnig „democraten", wier democratie pas zoo kostelijk gebleken is op *hun* partijdag

Dit edele orgaan schrijft o.a.:

> „Tweeërlei leert ons het Deventer drama van Zondag. In de eerste plaats, wat het woord vrijheid beteekent in den mond van den sociaaldemocraat. Hij kent de vrijheid slechts, waar zij strekken kan ter vergrooting van macht. De vrijheid om zichzelve is waardeloos."

Inderdaad: deze opmerking is even karakteristiek voor het orgaan der vrijzinnige democraten als zij zinneloos is. „De vrijheid" als abstractie is iets, waar men als vrijzinnig democraat zich iets bij denken moge, de arbeidersbeweging heeft lak aan die vrijheid.

Maar de democratie is voor ons een concreet niet alleen, maar ook een onmisbaar iets en het is uitermate eigenaardig, dat het orgaan der vrijzinnigen, die zich bij uitstek democraten noemen, wel iets leutert over een vrijheid, die hoogstens in de hersens van liberalen op verkiezingsvergaderingen rondspookt evenals Christus in een moderne preek, maar niets bemerkt heeft van de schending der democratie, waaraan de meerderheid der S. D. A. P. schuldig staat.

En het is ook uitermate karakteristiek op te merken, dat het orgaan der uitbuiters en conservatieven bij uitnemendheid, dat de Nieuwe Courant, even droevig klaagt over de geschonden vrijheid als het orgaan van zijn tegenvoeters, de vrijzinnige „democraten". (*Slot volgt.*)

Verantwoording Strijdpenning.

Strijdpenning voor „Tribune"-propaganda voor de sociaaldemokratie in Rotterdam: B. v. K. f 1.—; H. P. P. S. f 1.—; H. B. f 1.—; P. C. d. O. f 1.—; ingeschreven bij W. B. — P. Z. te A. f 1.—. Met de vorige verantwoording totaal f 72.85, welk bedrag aan het bestuur der nieuwe Rotterdamsche organisatie wordt afgedragen.

Ook te Amsterdam vond reeds een voorloopige inzameling plaats voor de nieuwe organisatie. De opbrengst daarvan zal in de kas der op te richten afdeeling worden gestort, en a.s. Dinsdag zal in de bijeenkomst in D'Geelvinck met de inzameling van den Strijdpenning worden voortgegaan.

Er is veel geld noodig voor het organisatiewerk en den komenden verkiezingsstrijd, elk medestander in het land doe dus zijn best.

Korrespondentie: Weer moesten eenige stukken blijven liggen. Aan hen, die ons daaromtrent vragen deden, kunnen wij mededeelen 1e. dat *Kautsky*, zooals op het Kongres trouwens reeds door ons is medegedeeld, *niet* heeft aangeraden, de Tribune op te heffen, maar zelfs bij het bestaan blijven der Tribune de éénheid van de Marxisten vóór alles wilde stellen; 2e. dat de *Dresdener Volkszeitung* wèl is het blad. In de hoofdstad van Saksen. maar *niet* het hoofdblad van Saksen, dat het buitendien een sterk revisionistisch blad is onder Redactie o. a. van den ultrarevisionistischen, ontslagen redakteur van de *Vorwärts*: *Gradnauer*. Het bekende Saksische hoofdorgaan, de *Leipziger Volkszeitung*, veroordeelt de misdaad van het Kongres van Deventer als: *skandalös* (schandelijk).

I. J. v. DANTZIG,

KLEERMAKERIJ.

Rotterdam - Admiraliteitstraat 16.

SIERLIJKE SNIT. MATIGE PRIJZEN. STERKE BEWERKING.

Bezoekt geregeld Amsterdam.

Stalen worden op aanvrage franco toegezonden.